

Kontaktperson
Mova Hebert
Telefon: 08-508 263 78
mova.hebert@gfk.stockholm.se

RESTAURERING AV IGELBÄCKEN OCH DESS STRANDMILJÖER, NYSKAPANDE AV ANGRÄNSANDE VÅTMARKER

Bakgrund

Igelbäcken hör till ett av de mest skyddsvärda vattendragen i regionen och inom Stockholms stad är särskilt sträckorna nedströms Eggeby gård (Järva friområde) en viktig miljö för många av bäckens organismer inklusive grönlingen. Det är av största vikt att bäcken vid framtida åtgärder får en naturlig karaktär med vissa djupare hålor. Sträckor med skuggande träd är likaså livsviktiga för fiskbestånden, eftersom de håller vattentemperaturen låg.

Under stadens expansion norr och söder om Järvafältet har Igelbäckens tillrinningsområde minskat och vattenkvalitén på det tillrinnande vattnet försämrats. Detta har gett miljöförsämringar i bäcken som påverkar både grönlingen och de ryggradslösa djur som lever i bäcken. Bäcken har också grävts om vid flera tillfällen, träd har tagits ner, slänterna har blivit onaturligt branta och loppet har rätats ut. Detta utarmar miljön, vattnet passerar för snabbt genom bäcken, bottenytan minskar och vattnet blir varmare sommartid. Att utarma en så viktig livsmiljö som ett rinnande vatten skapar en miljöskuld.

Miljöskulden ger sig till känna genom sämre reningsgrad av vattnet som rinner ut i Edsviken från Igelbäcken. I bäcken försämras miljön för områdets mest berömda fisk: grönlingen, liksom för andra arter: snäckor, nattsländor, och musslor.

Om ekosystemen hela tiden mister arter riskerar de att bli mer instabila och på så sätt kan det bli svårt att upprätthålla de funktioner som också kommer människan tillgodo.

Föreslagna åtgärderna som baseras delvis på rapporten ”*Igelbäcken, biotopkartering 2000*” rapport 2001:14 från länsstyrelsen i Stockholms län.

Platserna för åtgärderna illustreras översiktligt på kartan i bilaga 1.

FÖRBÄTTRING AV MILJÖN I IGELBÄCKEN

Mål

Målet är att förbättra miljön runt och i Igelbäcken genom att göra bäckslänterna flackare, förbättra bottensubstratet och beskugga bäckfåran med träd. På en delsträcka föreslås även att man gör loppet mer slingrande genom omgrävning av bäckfåran.

Syfte

Att återskapa mer varierade strandmiljöer längs Igelbäcken. Både strandmiljöerna och själva bäcken får mer stabila ekosystem och kommer även i framtiden kan hysa en rik mångfald av växter och djur.

Tillgängligheten för människor kommer att öka i och med att slänterna blir mindre branta. Då kan staketet som omger bäcken på vissa håll tas bort.

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet är bättre reproduktionslokaler för grönlingen, en rikare smådjursfauna och bättre kemisk-fysikaliska förhållanden i bäcken tack vare lägre temperatur och ett mer slingrande vattenflöde. Detta sker genom:

- ? Bäckfåran beskuggas med upp till 70 % på sammanlagt 3000 meter av totalt cirka 5000 meters lopp. (15 träd i grupp /200 meter)
- ? Slänterna fasas av på sammanlagt cirka 3000 meter av totalt 5000 meters lopp.
- ? Förbättra bottensubstratet med grus och sten på en sträcka om cirka 2000 meter.
- ? Göra bäckens lopp mer ringlandande på en sträcka mellan 400 och 1600 meter mellan Eggeby och Hästa

Risken att känsliga arter försvinner minskar, liksom möjligheten att återfå försvunna arter ökar av bland annat fågel, grod- och kräldjur.

Översiktlig projektplan

Augusti-september 2005:Förstudie.

Oktober-november 2005: Programhandling tas fram

2006: Projektering , anläggning

Arbetsbelastning sammantaget 6 % av årsarbetstiden. (4 % 2005, 8 % 2006)

Översiktlig projektorganisation

Projektledare: GFK

Arbetsbelastning under förstudie och programskedet: 70 h

Arbetsbelastning under projektering: 60 h

Arbetsbelastning under byggskedet 80 h

Arbetsgrupp med deltagare från stadsdelsnämnden Spånga-Tensta, och Rinkeby-Kista, Stockholm vatten och miljöförvaltningen. Sammanlagt fem möten under alla skeden.

Referensgrupp med personer från länsstyrelsen, Naturhistoriska riksmuséet och Fältskolan på Eggeby gård. Referensgruppen utnyttjas främst genom personliga kontakter.

Kostnader, intäkter, finansiering

Projektledning, internt 50 tkr
Programhandling. 0,5 mnkr
Projektering: 1,2 mnkr
Information, tillgänglighetsåtgärder: 1,5 mnkr
Trädplantering: 3,5 mnkr
Nytt substrat: 0,1 mnkr
Omgrävning av bäckfåra 1,2 mnkr

Summa: 8,05 mnkr

Projektets påverkan på framtida kostnader och kostnadseffektivitet

Strandmiljöerna kommer att uppfattas som trevligare och detta i sig kommer att minska kostnaderna för skötsel här. Etableras träd längs bäcken kommer konkurrenskraftiga gräs och örter att hållas tillbaka, något som eventuellt minskar skötselkostnaderna.

Igelbäcken har under årens lopp blivit starkt påverkad av människan, både genom minskat tillflöde av vatten på grund av exploatering i tillrinningsområdet, och tidigare genom utdikning och uträtning av bäckfåran.

Åtgärdas inte detta kommer på sikt arter att försvinna från bäcken. De kemiska och fysikaliska förhållandena kommer också att bli allt sämre. Att inte genomföra åtgärden skulle således öka på miljöskulden.

Projektet i relation till miljöprogrammet

Projektet bidrar till att uppfylla miljömål 4.1. ”*Skötseln av naturliga och kulturpräglade biotoper ska ge en ökad biologisk mångfald.*” Här framgår att det behövs restaurering av flera kulturpräglade biotoper, till exempel våtmarker. Även bäckar räknas hit (miljöförvaltningen, muntligen 041021). Nyckeltalet för aktuellt miljömål är: ”*Areal per år av återskapade och restaurerade...våtmarker...*”.

Projektets pådrivande roll

Projektet är pådrivande så till vida att man arbetar med rinnande vatten i en urbaniserad miljö, kanske främst genom att vi lär oss tillvara ta de resurser som finns i våra grönområden för att skapa vackra och attraktiva miljöer för människan. Det är också pådrivande på det sättet att man jobbar med att stärka känsliga arter (till exempel grönlungen) mitt i huvudstaden, det visar att det finns och ska finnas plats för en mångfald av växt- och djurarter även i en stor stad.

Uppföljning, dokumentation och erfarenhetsspridning

Uppföljning och dokumentation kommer att ske i samarbete med fältskolan på Eggebygård, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd. Naturhistoriska riksmuseet kommer att dokumentera den lägre faunan.

Uppföljning mot stadens miljömål görs av miljöförvaltningen.

Risk

Genom att räta ut bäckens lopp tar man bort kulturhistoriska spår i ett område som är i stort behov av sådana. Det gäller att förklara varför vi gör så och inte ta bort alla kulturspår längs hela sträckan.

Att gräva om loppet är svårt rent anläggningstekniskt, vägarna på fältet håller generellt inte för tunga transporter utan det krävs speciella lösningar.

Under byggtiden kommer området i vissa fall att vara fult.

NYSKAPANDE AV VÅTMARK: SKOGVAKTARKÄRRET**Mål**

Målet med att anlägga våtmarken är att öka reningsgraden av det tillrinnande vattnet till Igelbäcken, bäcken, jämna ut flödet i bäcken under året och skapa nya livsmiljöer för växter och djur.

Att tidigare ha dikat ur våtmarker ger en miljöskuld genom sämre reningsgrad av vattnet som rinner ut i Edsviken från Igelbäcken, färre lekplatser för groddjur och sämre häckningsmöjligheter för fåglar bland annat.

Om ekosystemen hela tiden mister arter riskerar de att bli mer instabila och på så sätt kan det bli svårt att upprätthålla de funktioner som också kommer människan tillgodo.

Syfte

Återskapande av våtmark med öppen vattenspegel i anslutning till Igelbäcken. Våtmarken kommer att ta hand om dagvattnet från en del av Järva friområde och anläggas utefter Igelbäcken. Våtmarksvatten av bra kvalitet bräddas ut i Igelbäcken.

Våtmarkens stränder betas med nötboskap och på så sätt skapas eftersträvarvärda biotoper för bland annat vadarfåglar. Våtmarken kommer att göras tillgänglig för människor och fågelskådning med spänger och eventuellt ett fågeltorn.

Förväntat resultat

Vattenflödet i Igelbäcken kommer att jämnas ut över året i och med att våtmarken fördröjer tillrinnande vatten vid nederbörd. En rik miljö på cirka tio hektar skapas i anslutning till bäcken som är viktig för både organismer

i bäcken och för växter och djur som är knutna till mer stillastående vattenmiljöer.

Risken att känsliga arter försvinner minskar, liksom möjligheten att återfå försvunna arter ökar av bland annat fågel, grod- och kräldjur.

Översiktlig projektplan

Augusti-september 2005: Programhandling tas fram. Anmälan om samråd till länsstyrelsen.

Oktober-november 2005: Projektering

Första halvåret 2006: Anläggning

Översiktlig projektorganisation

Projektledare: GFK

Arbetsbelastning under programskedet: 40 h

Arbetsbelastning under projektering: 20 h

Arbetsbelastning under byggskedet: 40 h

Motsvarar 3 % av årsarbetstiden, utslaget på 2005 & 2006.

Arbetsgrupp med Stockholm Vatten AB, Miljöförvaltningen och stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta: Sammanlagt fem möten under alla skeden.

Referensgrupp med personer från länsstyrelsen, Naturhistoriska riksmuséet och Fältskolan på Eggeby gård. Referensgruppen utnyttjas främst genom personliga kontakter.

Kostnader, intäkter, finansiering

Projektledning internt 25 tkr

Program: 300 tkr

Projektering: 300 tkr

Framtagande av informationsmaterial: 150 tkr

Anläggning fågeltorn. 200 tkr

Anläggning av spänger 400 meter. 100 tkr

Anläggning våtmark 4,0 mkr

Summa: 5,075 mkr

Projektets påverkan på framtida kostnader och kostnadseffektivitet

Investeringen gör att det tillrinnande vattnet till Igelbäcken blir renare och att flödet jämnas ut. Detta är en bestående positiv effekt, liksom att det tillkommer flera livsmiljöer i anslutning till våtmarken. Detta ger en kostnadseffektiv rening av vattnet i bäcken, som i slutänden hamnar i Edsviken. Våtmarken kommer att bli ett bestående inslag som tillhandahåller livsmiljöer för både insekter, groddjur, fåglar och som dessutom är viktiga för många organismer som bara till en del är knutna till vatten. På sikt får man mycket biologisk rikedom för pengarna.

Att sköta anläggningen kommer att kosta cirka 30 tkr om året, men att avstå den miljöförbättring som våtmarken ger skulle kosta mångfalt mer. Kostnaden att inte anlägga våtmarken skulle bestå i att miljöskulden som skapats på Järvafältet fortsätter att växa genom att arter försvinner, vattenkvalitén i Igelbäcken försämras liksom på sikt också mängden tillrinnande vatten.

Dessa kostnader är idag till stora delar externa och skjuts på framtida generationer. En kostnad vi dock har idag är en utarmning av miljön som kräver mer skötsel för att bibehålla sin attraktivitet för de människor som vistas i området. Om inte park- och naturmark sköts minskar inte bara den biologiska mångfalden utan också kvalitén på vistelsen där. Då sjunker rekreativvärdet på platsen.

Projektet i relation till miljöprogrammet

Projektet bidrar till att uppfylla miljömål 4.1: ”*Skötseln av naturliga och kulturpräglade biotoper ska ge en ökad biologisk mångfald.*”. Här framgår att det behövs restaurering av flera kulturpräglade biotoper, tex våtmarker. Nyckeltalet för aktuellt miljömål är: ”*Areal per år av återskapade och restaurerade...våtmarker...*”.

Projektets pådrivande roll

Projektet får en pådrivande roll, inte bara naturvetenskapligt och kulturhistoriskt utan också socialt.

Detta genom att skapa en ny utflyktspunkt med fågeltorn, spänger och informationstavlor. För att hitta ut i ett område man inte är hemma i är det viktigt med målpunkter. En anläggning av denna typ kommer att stimulera fler att besöka Järvafältet. Fågeltornet kan också bli en intressant för skolor och föreningar som dagligen vistas här.

Projektet är pådrivande naturvetenskapligt i och med att man anlägger en våtmark i ett ganska urbant område. Det finns visserligen på flera platser i Sverige, men varje tillskott måste betraktas som pådrivande, ju mer erfarenhet man får av liknande projekt, desto lättare är det att tillvarata naturens förutsättningar och inte minst vattnets, i stadsplanering och bostadsbyggande.

Uppföljning, dokumentation och erfarenhetsspridning

Uppföljning och dokumentation kommer att ske i samarbete med fältskolan på Eggebygård, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd. Resultaten av vilka fågelarter som häckar och vistas i våtmarken kommer att dokumenteras av den lokal ornitologiska föreningen. Naturhistoriska riksmuséet kommer att dokumentera den lägre faunan. Uppföljning mot stadens miljömål görs av miljöförvaltningen

Risk

E 18 kommer att dras så att den hamnar närmare den tilltänkta lokaliseringen än idag. Detta medför risk för ökat trafikbuller. Detta påverkar i så fall främst upplevelsevärdet.

JÄRVAFÄLTET, HÄSTADAMMEN

Mål

Målet med att anlägga dammen är att skapa nya livsmiljöer för växter och djur. Den valda platsen är ett svagt spridningssamband för groddjur. Det har också funnits en större vårmare i området .

Under stadens expansion norr och söder om Järvafältet har Igelbäckens tillrinningsområde minskat och vattenkvalitén på det tillrinnande vattnet försämrats. Småvatten och våtmarker har också försvunnit, tidigare genom utdikning av det jordbrukslandskap som till viss del fortfarande präglar Järvafältet och på senare tid genom att avleda dagvatten från stadsdelarna runt fältet.

Torrläggningen har gjort att groddjur och andra organismer knutna till vatten och med dålig spridningsförmåga har fått radikalt ändrade livsbetingelser. Där de förut kunde röra sig mellan olika småvatten alltefter behov finns idag bara diken och små fuktsäckor som är torra under stora delar av året och därmed värdelösa som fortplantningslokaler.

Genom att beskära djurgruppernas livsmiljöer och spridningsmöjligheter skapas en miljöskuld. Arter som naturligt finns i Stockholmstrakten är sällsynta eller utrotade. Detta gäller alla groddjur vi har, inklusive större och mindre vattensalamander.

Miljöskulden av att arter försvinner från ett område kan värderas på flera sätt. Tydligt är dock att groddjur är bra indikatorer för hur väl andra grupper lyckas att sprida sig. Kan groddjur upprätthålla en stabil population i ett område är förutsättningarna goda för att många andra känsliga arter också kan göra det. Motsatsen gäller också, försvinner groddjurena så har vi instabila ekosystem, ofta kringrädda av massiva spridningshinder.

Syfte

Återskapa en damm med öppen vattenspegel i anslutning till diken söder om Hästa gård. Dammen kommer att försörjas av vatten som pumpas upp från en servistunnel med en omfattning av 43m³ och kommer att stå i kontakt med Igelbäcken.

Förväntat resultat

En rik miljö skapas i anslutning till bäcken som är viktig för både organismer i bäcken och för växter och djur som är knutna till mer stillastående vattenmiljöer. Dammens vattenyta förväntas bli cirka fem

hektar omgiven av en bård av fuktiga miljöer. En livsmiljö för groddjur skapas i en svag del av våtmarkssambandet på Järvafältet.

Risken att känsliga arter försvinner minskar, liksom möjligheten att återfå försvunna arter ökar av bland annat fågel, grod- och kräldjur.

Översiktlig projektplan

Augusti-september 2005: Programhandling tas fram. Anmälan om samråd till länsstyrelsen.

Oktober-november 2005: Projektering

Första halvåret 2006: Anläggning

Översiktlig projektorganisation

Projektledare: GFK

Arbetsbetsatning under programskedet: 20 h

Arbetsbelastning under projektering: 20 h

Arbetsbelastning under byggskedet: 30 h

Motsvarar i snitt 2 % av årsarbetstiden för 2005 och 2006.

Referensgrupp med personer från Stockholm vatten, Miljöförvaltningen, länsstyrelsen, Naturhistoriska riksmuséet och Fältskolan på Eggeby gård. Referensgruppen utnyttjas främst genom personliga kontakter.

Kostnader,intäkter, finansiering

Projektledning, internt 16 tkr

Programhandling. 200 tkr

Projektering: 300 tkr

Anläggning damm 2 mnkr

Övervakning och uppföljning 100 tkr

Summa: 2,616 mnkr

Projektets påverkan på framtida kostnader och kostnadseffektivitet

Ett viktigt spridningssamband förstärks och det tillkommer flera viktiga livsmiljöer i anslutning till dammen. Dammen kommer att bli ett bestående inslag i miljön som tillhandahåller livsmiljöer för både insekter, groddjur, fåglar och som dessutom är viktiga för många organismer som bara till en del är knutna till vatten. På sikt får man mycket biologisk rikedom för pengarna.

Skötsel av dammen kommer att ske genom att skötselavtal med Hästa gård upprättas. Kostnaderna för detta är marginella. Kostnaden att inte bygga dammen består i att miljöskulden som skapats på Järvafältet fortsätter att växa genom att arter försvinner, både för att spridningen av vattenlevande djur och växter försämras och för att en viktig våtmarkslokal går om intet på en plats där det tidigare funnits en sådan.

Dessa kostnader är idag till stora delar externa och skjuts till stor del på framtida generationer. En direkt kostnad vi dock har är en utarmning av miljön som kräver mer skötsel för att bibehålla sin attraktivitet för de människor som vistas i området. Om inte park- och naturmark sköts minskar inte bara den biologiska mångfalden utan också kvalitén på vistelsen där. Då sjunker rekreationsvärdet på platsen.

Projektet i relation till miljöprogrammet

Projektet bidrar till att uppfylla miljömål 4.1: ”*Skötseln av naturliga och kulturpräglade biotoper ska ge en ökad biologisk mångfald.*”. Här framgår att det behövs restaurering av flera kulturpräglade biotoper, tex våtmarker. Nyckeltalet för aktuellt miljömål är: ”*Areal per år av återskapade och restaurerade...våtmarker...*”.

Projektets pådrivande roll

Projektet är pådrivande naturvetenskapligt i och med att man anlägger en våtmark i ett ganska urbant område. Det finns visserligen på flera platser i Sverige, men varje tillskott måste betraktas som pådrivande, ju mer erfarenhet man får av liknande projekt, desto lättare är det att tillvarata naturens förutsättningar och inte minst vattnets i stadsplanering och bostadsbyggande.

Uppföljning, dokumentation och erfarenhetspridning

Uppföljning och dokumentation kommer att ske i samarbete med fältskolan på Eggebygård, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Naturhistoriska riksmuseet. Uppföljning mot stadens miljömål görs av miljöförvaltningen.

Risk

Det finns små eller inga risker med projektet.

ÖPPNA KULVERTERING AV ISELBÄCKEN OCH DJUPANBÄCKEN

Mål

Målet är ta bort kulvertering av Igelbäcken på en 240 meter lång sträcka under Barkarby flygfält, och ta bort kulvertering på en 400 meter lång sträcka på tillflödet Djupanbäcken. Målet är också att sätta igen diken i området så att en våtmark återskapas i anslutning till Djupanbäcken.

Syfte

Syftet är att skapa en fritt rinnande bäck som i så stor utsträckning som möjligt saknar vandringshinder för arter som gärna sprider sig i och längs vattendrag. Genom att öppna upp kulverterna och lägga igen dikena runt Djupanbäcken så skapas också ytterligare en våtmarksmiljö och en bäck som idag i stort sätt inte existerar mer än som en kulvert.

Förväntat resultat

Ett kraftigt spridningshinder försvinner i bäckens norra del. Det kommer att bli möjligt för grönling att vandra upp till attraktiva miljöer nära Säbysjöns mynning. Detta är ävengynsamt för de populationer av grönlingen på de platser där den finns i Stockholm – det som går positivt för bäckmiljön uppströms påverkar hela beståndet. Detta gäller även för andra djurgrupper. En igenläggning av dikessystemet runt Djupanbäcken skulle dessutom bidra till ytterligare en våtmarksmiljö.

Översiktlig projektplan

Augusti-september 2005: Programhandling tas fram. Anmälan om samråd till länsstyrelsen.

Oktober-november 2005: Projektering

Första halvåret 2006: Anläggning

Översiktlig projektorganisation

Projektledare: GFK

Arbetsbetsättning under programskedet: 30 h

Arbetsbelastning under projektering: 40 h

Arbetsbelastning under byggskedet: 40 h

Motsvarar 3 % av årsarbetstiden utslaget på 2005 och 2006.

Referensgrupp med personer från Stockholm vatten, Miljöförvaltningen, länsstyrelsen, Naturhistoriska riksmuséet och Fältskolan på Eggeby gård. Referensgruppen utnyttjas främst genom personliga kontakter.

Kostnader,intäkter, finansiering

Projektledning internt 25 tkr

Programhandling. 200 tkr

Projektering: 400 tkr

Borttagande av kulvert 700 tkr

Igensättning av diken 300 tkr

Omläggning av parkväg. 200 tkr

Miljöövervakning och uppföljning:100 tkr

Summa: 1,925 mnkr

Projektets påverkan på framtida kostnader och kostnadseffektivitet

Ett viktigt spridningssamband förstärks och det tillkommer flera viktiga livsmiljöer i anslutning till våtmarken och genom att kulverteringen öppnas. Våtmarken och den nyöppnade bäcken kommer att bli ett bestående inslag i miljön som tillhandahåller livsmiljöer för både insekter, groddjur, fiskar, insekter och fåglar och som dessutom är viktiga för många organismer som bara till en del är knutna till vatten. På sikt får man mycket biologisk rikedom för pengarna.

Kostnaden att inte öppna kulverteringarna består i att miljöskulden som skapats på Järvafältet fortsätter att växa genom att arter försvinner, både för att spridningen av vattenlevande djur och växter försämras och för att en

viktig våtmarkslokal går om intet på en plats där det tidigare funnits en sådan.

Dessa kostnader är idag till stora delar externa och skjuts till stor del på framtida generationer. En direkt kostnad vi dock har är en utarmning av miljön som kräver mer skötsel för att bibehålla sin attraktivitet för de människor som vistas i området. Om inte park- och naturmark sköts minskar inte bara den biologiska mångfalden utan också kvalitén på vistelsen där. Då sjunker rekreationsvärdet på platsen.

Projektet i relation till miljöprogrammet

Projektet bidrar till att uppfylla miljömål 4.1: ”*Skötseln av naturliga och kulturpräglade biotoper ska ge en ökad biologisk mångfald.*”. Här framgår att det behövs restaurering av flera kulturpräglade biotoper, tex våtmarker. Nyckeltalet för aktuellt miljömål är: ”*Areal per år av återskapade och restaurerade...våtmarker...*”. Att ta upp en kulverterad bäck räknas också hit.

Projektets pådrivande roll

Projektet är pådrivande naturvetenskapligt i och med att man restaurerar en bäckmiljö i ett urbant område. Det förekommer visserligen på flera platser i Sverige, men varje tillskott måste betraktas som pådrivande, ju mer erfarenhet man får av liknande projekt, desto lättare är det att tillvarata naturens förutsättningar och inte minst vattnets i stadsplanering och bostadsbyggande.

Uppföljning, dokumentation och erfarenhetspridning

Uppföljning och dokumentation kommer att ske i samarbete med Naturhistoriska riksmuseet.

Risk

Anlägga i annan kommun.

Bilaga 1, lokalisering av föreslagna åtgärder längs Igelbäcken

- 1-3: Åtgärder längs delar av bäckens hela sträckning:
- ? Ökad beskuggning av bäckfåran, trädplantering
  - ? Borttagande av vallar längs kanterna för att förbättra tillgänglighet
  - ? Tillförsel av bottensubstrat

4: Åtgärd på delsträcka av Igelbäcken mellan Eggeby och Hästa:
? Skapa ett mer slingrande lopp genom att gräva om bäckfåran

5-6: Återskapa två våtmarker vid Hästa respektive Skogvaktarkärret

7: Upptagning av kulvertering, av Djupanbäcken och Igelbäcken under Barkarby flygfält